

**ITEGEKO NGENGA N° 10/2013/OL RYO KU WA 11/07/2013 RIGENGA IMITWE YA
POLITIKI N'ABANYAPOLITIKI**

*(Yahinduwe n'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga
n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)*

UMUTWE WA MBERE: INGINGO RUSANGE

Ingingo va mbere: icyo iri tegeko ngenga rigamije

Iri tegeko ngenga rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki.

Ingingo ya 2: Ibisobanuro by'amagambo

Muri iri tegeko ngenga, amagambo akurikira asobanurwa ku buryo bukurikira:

- 1° **igihe cy'amatora:** igihe kigenwa n'iteka rya Perezida kigaragaza gahunda y'amatora rusange uhereye ku munsu atangiraho kugeza ku munsu w'itangazwa ryaburundu ry'ibyavuye mumatora;
- 2° **igihe cy'ihiganwa:** igihe cyo kwiyamamaza mu gihecy'amatora;
- 3° **ibihe bisanzwe muri politiki:** ibihe bitari iby'amage cyangwa iby'imidugararo, n'ibihe bitari iby'amatora;
- 4° **Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki:** urubuga Imitwe ya politiki yemewe mu Rwanda yabisabye kandi ikabyemererwa ihuriramo igamije kungurana ibitekerezo kuri politiki y'Igihugu;
- 5° **inama mu ruhame:** inama ishobora kwitabirwa n'umuntu ushatse wese ku buryo n'utayitumiwemo ashoborakuyijyamo;
- 6° **umutwe wa politiki:** ihuriro ry'abenegihugu bahujwe n'ibitekerezo n'imyumvire imwe mu guteza imbere imibereho myiza y'abaturage bose n'amajyambere y'Igihugu, bagamije kugera ku butegetsi mu nzira za demokarasi n'amahoro, kugira ngo babashe kubishyira mu bikorwa;
- 7° **umunyapolitiki:** umuntu wese ukora ibikorwa bya politiki nk'uko biteganywa mu gace ka gatandatu (6) k'iyi ngingo yaba abikora ku giti cye cyangwa abinyujije mu mutwe wa politiki.

Ingingo ya 3: Amahame ngenderwaho mu ishingwa ry'imitwe ya politiki n'uruhare rwayo

*(Yahinduwe **n'ingingo ya mbere** y'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)*

Imitwe ya politiki yemerewe gushingwa no gukora mu bwisanzure kandi ifatwa kimwe imbere y'inzego za Leta.

Imitwe ya politiki igomba kubahiriza Itegeko Nshinga rya Repubulika y'u Rwanda, andi mategeko n'amahame ya demokarasi kandi ntihungabanye ubumwe bw'Abanyarwanda, ubusugire n'umutekano by'Igihugu;

Imitwe ya politiki igomba kugira uruhare mu:

- 1° gufasha Leta kugera ku ntego ihoraho yo gukorera abaturage;
- 2° kwigisha abenegihugu gukora politiki igendera kuri demokarasi, gutora no gutorwa, ikanakora ku buryo abagore n'abagabo bagira amahirwe angana yo kugera ku myanya n'imirimo ya Leta itorerwa".

Ingingo ya 4: Icyicaro cy'umutwe wa politiki

Inzego z'ubuyobozi bw'imitwe ya politiki zigira icyicaro ku rwego rw'Igihugu.
Inzego z'ubuyobozi bw'imitwe ya politiki zemerewe kandi kugira icyicaro cy'ubuyobozi ku nzego zose z'imitegekereye'Igihugu.

Ingingo 5: Abatemerewe kujya mu mitwe ya politiki

Abacamanza, abashinjacyaha, abasirikari, abapolisi n'abakozi bo mu rwego rw'Igihugu rushinzwe iperereza, ntibemerewe kujya mu mitwe ya politiki.

Ingingo ya 6: Imyaka yo kwemererwa kujya mu mutwe wa politiki

Uretse ibiteganywa mu ngingo ya 5 y'iri tegeko ngenga, umunyarwanda wese ugejeje nibura ku myaka cumi n'umunani (18) y'amavuko afite uburenganzira bwo kujya cyangwa kutajya mu mutwe wa politiki. Icyakora, ntawe ushobora kuba, mu gihe kimwe, mu mitwe ya politiki irenze umwe (1).

Nta Munyarwanda ushobora kuzizwa ko ari mu mutwe wa politiki uyu n'uyu cyangwa ko nta mutwe wa politiki arimo.

Ingingo ya 7: Ibyo imitwe ya politiki ibujijwe n'ibyo igomba kubahiriza

Imitwe ya politiki ibujijwe gushingira ku isano muzi, ku bwoko, ku muryango, ku nzu, ku gisekuru, ku karere, ku gitsina, ku idini cyangwa ku kindi kintu cyose cyatuma habahoivangura.

Buri gihe umutwe wa politiki ugomba kugaragaramo ubumwe bw'Abanyarwanda, uburinganire n'ubwuzuzanye bw'abagore n'abagabo haba mu gushaka abayoboze, gushyiraho inzego z'ubuyobozi, mu mikorere no mu bikorwabyawo.

Buri mutwe wa politiki ugomba kugira abagore mu myanya y'inzego zifatirwamo ibyemezo bangana nibura na mironko itatu ku ijana (30%).

Imyanya y'ubuyobozi mu nzego zose z'umutwe wa Politiki igomba gutorerwa.

UMUTWE WA II: ISHINGWA, IMITERERE N'IMIKORERE BY'IMITWE YA POLITIKI

Icyiciro cya mbere: Ishingwa ry'umutwe wa politiki

Ingingo ya 8: Ishingwa ry'umutwe wa politiki

Umutwe wa politiki ushingwa biturutse ku cyemezo cy'urwego ruhuza abayoboze bawo bwa mbere bakemeza amategeko shingiro awugenga hamwe n'amategeko ngengamikorere yawo.

Inama zitegura cyangwa zemeza ishingwa ry'umutwe wa politiki zubahiriza amategeko agenga amateranirwa cyangwa inama ziteranira mu ruhame.

“Ingingo ya 9: Inyito n’ibindi bimenyetso by’umutwe wa politiki

(Yahinduwe *n’ingingo ya 2* y’Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n’abanyapolitiki)

Umutwe wa politiki ntiwemerewe kugira izina rirambuye cyangwa rihinye n’ibindi bimenyetso biwuranga bikoreshwa n’undi mutwe wa politiki, Leta, inzego za Leta, iz’abikorera cyangwa imiryango itari iya Leta”.

Ingingo ya 10: Urwego rufite iyandikwa ry’imitwe ya politiki mu nshingano zarwo

(Yahinduwe *n’ingingo ya 3* y’Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n’abanyapolitiki)

Urwego rw’Igihugu rw’Imiyoborere (RGB) ni rwo rwego rufite iyandikwa ry’imitwe ya politiki mu nshingano zarwo.

Buri mutwe wa politiki umenyeshya mu nyandiko Urwego rufite iyandikwa ry’imitwe ya politiki mu nshingano zarwo, aho ufite icyicaro ku rwego rw’Igihugu no ku nzego z’imitegekere y’Igihugu n’amazina y’abawuhagarariye n’umwirondoro wabo.

Ingingo ya 11: Isaba ry’iyandikwa ry’umutwe wapolitiki

Abashinze imitwe ya politiki bagomba gushyikiriza Urwego rufite iyandikwa ry’imitwe ya politiki mu nshingano zarwo urwandiko rusaba ko umutwe wa politiki wandikwa kandi bagahabwa icyemezo ko rwakiriwe.

Umubare w’abashyize umukono ku mategeko shingiro agenga umutwe wa politiki ugomba kuba nibura magana abiri (200) mu gihugu cyose, barimo nibura abantu batanu (5) babarurirwa muri buri Karere.

Ibiteganywa mu gika cya mbere n’icya 2 by’iyi ngingo, ntibireba imitwe ya politiki yemewe mu Rwanda yagiyeho mbere yuko iri tegeko ngenga ritangazwa mu Igazeti ya Leta ya Repubulika y’u Rwanda.

Ingingo ya 12: Ibiherekeza urwandiko rusaba iyandikwa ry’umutwe wa politiki

(Yahinduwe *n’ingingo ya 4* y’Itegeko Ngenga n°005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n’abanyapolitiki)

“Urwandiko rusaba ko umutwe wa politiki wandikwa ruherekewe n’ibi bikurikira:

1° kopi y’amategeko shingiro agenga umutwe wa politiki iriho umukono wa noteri;

2° kopi y’inyandikomvugo y’inama y’inteko rusange yashinze umutwe wa politiki iriho umukono wa noteri w’Akarere k’aho inama y’inteko rusange yabereye;

3° kopi y’amategeko ngengamikorere yawo;

4° ibyemezo bikurikira kuri buri wese mu bahagarariye umutwe wa politiki imbere y’amategeko:

a) icyemezo cy’umwirondoro wuzuyegitangwa n’urwego rubifitiyeububasha;

b) icyemezo cy’aho abarizwa gitangwa n’urwego rubifitiyeububasha;

c) icyemezo cyerekana ko umuntu yakatiwe cyangwa atakatiwen'inkiko.

Umutwe wa politiki umenyeshya mu nyandiko Urwego rufite iyandikwa ry'imitwe ya politiki mu nshingano zarwo aho ufite icyicaro ku rwego rw'Igihugu mu gihe kitarenze ukwezi kumwe (1) wemewe burundu”.

Ingingo ya 13: Ibisabwa umuntu ujya mu nzego z'ubuyobozi z'umutwe wa politiki

Kugira ngo umuntu ajye mu nzego z'ubuyobozi z'umutwe wa politiki agomba kuba yujuje ibi bikurikira:

1° kuba ari Umunyarwanda;

2° kuba afite nibura imyaka makumyabiri n'umwe (21) y'amavuko;

3° kuba atarambuwe n'inkiko uburenganzira mbonezamubano n'ubwapolitiki;

4° kuba atuye mu Rwanda;

5° kuba atarakatiwe burundu igihano cy'igifungo kingana cyangwa kirenze amezi atandatu (6);

6° kuba ari indakemwa mu myifatire no mu mibanire ye n'abandi;

7° kuba ataragize uruhare muri Jenocide yakorewe Abatutsi.

Ingingo ya 14: Ibyo amategeko shingiro agenga umutwe wa politiki agomba kugaragaza

(Yahinduwe *n'ingingo ya 5* y'Itegeko Ngenga n°005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

“Amategeko shingiro agenga umutwe wa politiki agomba kugaragaza by'umwihariko ibi bikurikira:

1° inyito yuzuye yawo;

2° intego zawo;

3° ibiwuranga;

4° inzego ziwugize n'imiterere yazo zirimo urwego rushinzwe kugenzura imyitwarire no gukemura impaka n'urwego rushinzwe igenzura ry'umutungo;

5° icyicaro cyawo kigomba kuba kiri mu Rwanda;

6° abagize inzego zawo, uko batorwa n'uko basimburwa, igihe bamara ku mirimo n'inshingano zabo;

7° ibisabwa mu kwemererwa kuba umuyoboze, uburyo bwo gusezera n'impamvu zo kwirukanwa kw'abayoboze;

8° abahagarariye umutwe wa politiki imbere y'amategeko;

9° ingingo zerekeye umutungo;

10° ingingo zerekeye guhindura amategeko shingiro awugenga cyangwa kuwusesa;

11° icyo umutungo wawo wakoreshwa mu gihe usheshwe”.

Ingingo ya 15: icyemezo kigaragaza ko umutwe wa politiki wanditswe

Mu minsi mirongo itatu (30) ikurikira isaba ry’iyandikwa, urwego rufite iyandikwa ry’imitweya Politiki rufata icyemezo kigaragaza ko umutwe wa politiki wanditswe iyo ibisabwa byose biteganywa mu ngingo ya 9, iya 11, iya 12, iya 13 n’iya 14 z’iri tegeko ngenga byuzuye, byaba bituzuye rugafata icyemezo giherekejwe n’ibisobanuro by’uko iyandikwa ryanzwe.

Ingingo ya 16: Uburenganzira bwo kuregera icyemezo umutwe wa politiki utishimiye

Umutwe wa politiki utishimiye icyemezo cyafashwe, ushobora gutanga ikirego mu Rukiko Rukuru cy’uko wangiwekwandikwa.

Urukiko Rukuru rugomba gufata icyemezo mu minsi mirongo itatu (30) uherye igihe ikirego cyagereye mu bwanditsibw’urukiko.

Icyiciro cya 2: Imiterere n’imikorere by’umutwe wa politiki

Ingingo ya 17: Itangazwa ry’amategeko shingiro agenga umutwe wa politiki

(Yahinduwe n’ingingo ya 6 y’Itegeko Ngenga n°005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013rigenga imitwe ya politiki n’abanyapolitiki)

“Amategeko shingiro agenga umutwe wa politiki atangazwa mu Igazeti ya Leta ya Repubulika y’u Rwanda kandi amafaranga ajyanye n’iki gikorwa yishyurwa n’umutwe wa politiki bireba.

Mu gihe umutwe wa politiki wemewe, ushobora gutangira gukora mu gihe ugitegereje ko amategeko shingiro yawo atangazwa mu Igazetiya Leta ya Repubulika y’u Rwanda. Gutangaza amategeko shingiro mu Igazeti ya Leta ya Repubulika y’u Rwanda ntibirenza amezi atatu (3)”.

Ingingo ya 18: Imenyekanisha ry’ibihindutse mu buyobozi bw’umutwe wa politiki

Igihindutse mu buyobozi bw’umutwe wa politiki kimwe n’ihindurwa iryo ari ryo ryose rikozwe mu mategeko shingiro agenga umutwe wa politiki bigomba kumenyeshwa urwego rufite iyandikwa ry’imitwe ya politiki mu nshingano zarwo, mu gihe kitarenze iminsi mirongo itatu (30) ikurikira umunsi habereye inama cyangwa hafatiwe icyemezo n’urwego rwakoze iryo hindurwa.

Ibyahinduwe mu mategeko shingiro agenga umutwe wa politiki na byo bitangazwa mu buryo buteganywa n’ingingo ya 17 y’iri tegekongenga.

Ingingo 19: Gukoresha inama mu ruhame

Umutwe wa politiki ushaka gukoresha abayoboze bawo inama mu ruhame ugomba kubimenyeshya inzego z’ubuyobozi zibifitiye ububasha, nibura iminsi itanu (5) y’akazi mbere y’uko bikorwa.

Kumenyekanisha ko inama izaba mu ruhame bigomba kubahiriza amategeko abigenga.

Ingingo 20: Gukoresha imyigaragambyo

Umutwe wa politiki ushaka gukoresha abayoboke bawo imyigaragambyo ugomba kubimenyesha, mu nyandiko, no kubisabira uruhushya inzego z'ubuyobozi zibifitiye ububasha, nibura iminsi itanu (5) y'akazi mbere y'uko bikorwa hubahirizwa amategeko abigenga.

Ingingo 21: Ihanwa ry'umutwe wa politiki wateje imvururu cyangwa umwiryane

Umutwe wa politiki wose uteje imvururu cyangwa umwiryane uhanwa hakurikijwe amategeko.

UMUTWE WA III: ITANGAZAMAKURU RY'IMITWE YA POLITIKI

Ingingo ya 22: Uburenganzira bw'umutwe wa politiki bwo gushyiraho ibitangazamakuru byawo

Umutwe wa politiki ufite uburenganzira bwo gushyiraho igitangazamakuru cyangwa ikigo cy'itangazamakuru cyawo no gusakaza inyandiko zawo, mu buryo bukurikije amategeko.

Igitangazamakuru cyangwa ikigo cy'itangazamakuru cy'umutwe wa politiki kibujijwe gutangaza ibintu bisebanya cyangwa bishobora gukurura umwiryane, guhungabanya umutekano, ubusugire bw'Igihugu n'ubumwe bw'Abanyarwanda.

UMUTWE WA IV: UMUTUNGO W'UMUTWE WA POLITIKI

Ingingo ya 23: Aho umutungo w'umutwe wa politiki ukomoka

Umutungo w'umutwe wa politiki ukomoka:

1° ku misanzu y'abayoboke bawo; 2° ku mpano n'imirage;

3° ku bikorwa byawo; 4° ku nkunga ya Leta.

“Ingingo ya 24: Impano n'imirage bihabwa imitwe ya politiki n'abanyapolitiki

(Yahinduwe n'ingingo ya 7 y'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

Umutwe wa politiki cyangwa umunyapolitiki bashobora kwakira impano n'imirage. Iyo bifite agaciro kangana nibura na miliyoni imwe y'amafaranga y'u Rwanda, (1.000.000 FRW) umutwe wa politiki cyangwa umunyapolitiki babimenyesha mu nyandiko urwego rufite iyandikwa ry'imitwe ya politiki mu nshingano zarwo mu gihe kitarenze iminsi mirongo itatu (30) byakiriwe, hakerekanwa uwabitanze, ubwoko n'agaciro kabyo, Urwego rw'Umuvunyi rukagenerwa kopi.

Umutwe wa politiki cyangwa umunyapolitiki ntibemerewe kwakira impano n'imirage bitanzwe na:

1° abanyamahanga;

2° Leta z'ibindi bihugu;

3° imiryango itari iya Leta;

4° imiryango ishingiyeye ku myemerere;

5° amasosiyete y'ubucuruze cyangwa inganda by'abanyamahanga, n'ibigo by'abanyamahanga cyangwa birimo imigabaney'abanyamahanga”.

Ingingo ya 25: Ibibujwe gutangwa cyangwa kwakirwa n'umutwe wa politiki cyangwa umunyapolitiki

Birabujijwe ku mutwe wa politiki cyangwa umunyapolitiki gutanga cyangwa kwakira imisanzu, impano n'imirage bishobora guhungabanya ubwigenge n'ubusugire bw'Igihugu.

Ingingo ya 26: Ikorwa ry'ibaruramari

Umutwe wa politiki ugomba gukora buri gihe ibaruramari rigaragaza uko ibyinjira n'ibisohoka bingana ukanakora ibarura ry'imitungo yimukanwa n'itimukanwa.

Umutwe wa politiki ugomba kugaragariza Urwego rufite iyandikwa ry'imitwe ya politiki mu nshingano zarwo uko umutungo wifashe buri mwaka bitarenze tariki ya 30 Nzeri z'umwaka w'ingengo y'imari ukurikira, ukagera kopi Urwego rw'Umuvunyi.

Inyandiko n'impapuro zirebana n'ibaruramari zigomba kubikwa nibura mu gihe cy'imyaka itanu (5). Igihe cyo kuzibika gitangirana n'isozwa ry'imirimu y'ibaruramari.

Ingingo ya 27: Igenzura ry'ibitabo by'umutungo w'umutwe wa Politiki

Buri mwaka, bitarenze tariki ya 30 Nzeri y'umwaka w'ingengo y'imari, imitwe ya politiki igomba gushyikiriza urwego rw'umuvunyi ibitabo by'umutungo.

Urwego rw'Umuvunyi rugenzura buri mwaka n'igihe cyose bibaye ngombwa rubyibwirije cyangwa rubisabwe n'urwego rufite iyandikwa ry'imitwe ya politiki mu nshingano zarwo, uko umutungo w'umutwe wa politiki wabonetse n'uko wakoreshejwe. Urwego rw'Umuvunyi rugenera kopi y'ibyavuye mu igenzura urwego rufite iyandikwa ry'imitwe ya politiki mu nshingano zarwo na Sena.

Mu gushyira mu bikorwa ibiteganywa n'igika cya kabiri cy'iyi ngingo, umutwe wa politiki ugomba guha Urwego rw'Umuvunyi ibimenyetso n'ibisobanuro bikenewe ku bijyanye n'igenzura rikorewe umutungo.

Ingingo ya 28: Ibibujijwe gukoresha umutungo wa Leta

(Yahinduwe *n'ingingo ya 8* y'Itegeko Ngenga n°005/2018. OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

“Umutungo wa Leta ntushobora gukoreshwa mu mikorere cyangwa mu nyungu z'Umutwe wa politiki.

Icyakora, Leta itanga inkunga ku buryobukurikira:

1° buri mwaka w'ingengo y'imari, Leta igenera, ku buryo bungana, imitwe ya politiki yemewe inkunga itangwa n'urwego rufite iyandikwa ry'imitwe ya politiki mu nshingano zarwo hakurikijwe amikoro y'Igihugu;

2° Leta iteganya mu ngengo y'imari inkunga igenewe gufasha imitwe ya politiki n'abakandida bigenga mu bikorwa byo kwiyamamaza.

Inkunga ya Leta ivugwa mu gace ka 2⁰ k'igika cya 2 cy'iyi ngingo ihabwa gusa umutwe wa politiki cyangwa umukandida wiyamamaje ku giti cye wabonye amajwi angana nibura n'atanu ku ijana (5%) by'amajwi y'abatoye".

UMUTWE WA V: IMIKORANIRE HAGATI Y'IMITWE YA POLITIKI CYANGWA IZINDI NZEGO

Ingingo ya 29: Umubano w'imitwe ya politiki

Imitwe ya politiki ishobora kugirana umubano n'indi mitwe ya politiki, imiryango cyangwa ingaga byo mu gihugu cyangwa byo hanze y'Igihugu.

Icyakora, imiterere y'uwo mubano ntishobora gutuma hafatwa ibyemezo binyuraniye n'amategeko cyangwa bibangamiye ubusugire bw'Igihugu.

UMUTWE WA VI: KWISHYIRA HAMWE NO KWIBUMBIRA HAMWE KW'IMITWE YA POLITIKI

Ingingo ya 30: Amaserano yo gukora ishyirahamwe

Imitwe ya politiki ishobora kugirana amasezerano yo gukora ishyirahamwe hagamijwe amatora mu buryo bwo kugera kubutegetsi.

Iryo shyirahamwe ry'imitwe ya politiki ntirishobora kugira ubuzimagatozi ubwaryo.

Ingingo ya 31: Kwibumbira hamwe kw'imitwe yapolitiki

Kwibumbira hamwe kw'imitwe ya politiki ibiri (2) cyangwa myinshi muri umwe (1) bigamije gukuraho ubuzima gatozi buri mutwe wa politiki wari ufite no gushinga umutwe wa politiki mushya ufite ubuzima gatozi biremewe.

Icyo gihe bimenyeshwa mu nyandiko urwego rufite iyandikwa ry'Imitwe ya politiki mu inshingano zarwo.

Icyemezo cyo kwibumbira hamwe kw'imitwe ya politiki muri umwe (1) kigomba kugira umukono w'abayobozi b'imitwe ya politiki yibumbiye muri umwe (1) no guherekezwa n'inyandikomvugo y'inama y'urwego rukuru rwa buri mutwe rwafashe icyo cyemezo, hamwe n'amategeko shingiro agenga uwo mutwe wa politiki mushya ndetse n'amategeko ngengamikorere yawo.

Ibyangombwa bisabwa kugira ngo uwo mutwe wa politiki mushya wandikwe ni bimwe n'ibisabwa umutwe wa politiki ugishingwa.

Ingingo ya 32: Igihe imitwe ya politiki ibujijwe kwibumbira muri umwe

Imitwe ya politiki ntishobora kwibumbira muri umwe nk'uko biteganywa mu ngingo ya 31 y'iri itegeko ngenza mu gihe cy'amatora.

Ihuzwa ry'imitwe ya politiki rigomba kuba ryanditswe hasigaye nibura iminsi mirongo cyenda

(90) mbere y'itangira ry'igihe cyo kwiyamamaza.

Ingingo ya 33: Ikemurwa ry'ibibazo mbere yo guhuza imitwe ya politiki

Mbere y'iyandikwa ry'ihuzwa ry'imitwe ya politiki, inzego nkuru z'iy'imitwe zikemura mu bwumvikane ibibazo byose byerekeye umutungo ushyizwe hamwe n'imyenda iyo mitwe ya politiki yari ifitiye abandi cyangwa abandi baribayifitiye.

UMUTWE WA VII:IMYITWARIRE Y'IMITWE YA POLITIKI
N'IY'ABANYAPOLITIKI

Ingingo ya 34: Imyitwarire muri rusange

Imyitwarire y'imitwe ya politiki n'iy'abanyapolitiki ntigomba kubangamira umutuzo rusange wa rubanda n'uburenganzira n'ubwisanzure bwa buri muntu ku giti cye n'ubw'abantu murirusange.

Ingingo ya 35: Imyitwarire y'umunyapolitiki n'umutwe wa politiki mu bihe by'amage cyangwaimidugararo

Mu bihe by'amage cyangwa ibihe by'imidugararo, umunyapolitiki n'umutwe wa politiki birinda cyane cyane ibi bikurikira:

- 1° igikorwa, inyandiko cyangwa imvugo byongerera imbaraga umwanziw'igihugu;
- 2° igikorwa, inyandiko cyangwa imvugo bigabanya cyangwa bitatanya imbaraga z'igihugu;
- 3° gushakira inyungu zabo bwite muri ibyo bihe;
- 4° igikorwa, inyandiko cyangwa imvugo biteza imidugararo;
- 5° guteza ibibazo byatuma ibihe by'amage cyangwa ibihe by'imidugararo bitarangira;
- 6° kunyuranya n'amategeko y'igihugu ateganyaga uko hashyirwaho Umukuru w'igihugu.

Ingingo ya 36: Ibisabwa umunyapolitiki n'umutwe wa politiki mu bihe by'amage cyangwaby'imidugararo

Mu bihe by'amage cyangwa ibihe by'imidugararo, umunyapolitiki n'umutwe wa politiki basabwa gukora ku buryo ibyateje amage cyangwa ibihe by'imidugararo bibonerwa ibisubizo byatuma birangira vuba kandineza.

Ingingo ya 37: Ibitegetswe umunyapolitiki n'umutwe wa politiki mu bihe by'ihiganwa n'amatora

Mu bihe by'ihiganwa muri politiki n'ibihe by'amatora, umunyapolitiki n'umutwe wa politiki bategetswe cyane cyane ibi bikurikira:

- 1° kwirinda imvugo, inyandiko n'ibikorwa ibyo ari byo byose bishingiye cyangwa biganisha ku ivangura n'amacakubiri;
- 2° gutoza abayoboke babo kujya mw'ihiganwa mu mahoro n'ubwubahane nta muvundo;

- 3° kubaha abo bahiganwa ntibabandagaze cyangwa ngo babasebye;
- 4° kuvugisha ukuri igihe cy'ihiganwa;
- 5° kumenyeshya Abanyarwanda amahame remezo na gahunda by'umutwe wa politiki bigamije kubakagihugu;
- 6° kwirinda kwangiza impapuro z'amatora, kwiba amajwi no guhungabanya igikorwa cy'itora cyangwa icy'ibarura ry'amajwi;
- 7° kwirinda kuburana amahugu cyangwa gusebya igikorwa cyakozwe mu buryo bwubahirije amategeko;
- 8° kunyura mu nzira zateganyijwe n'amategeko no kubahiriza icyemezo ndakuka cy'urwego rubifiye ububasha igihe hari ingingimira zabonetse mumatora.

Ingingo ya 38: Ibigomba kubahirizwa n'umunyapolitiki n'umutwe wa politiki mu bihe bisanzwe

Mu bihe bisanzwe, umunyapolitiki n'umutwe wa politiki bubahiriza cyane cyane ibi bikurikira:

- 1° amategeko n'amabwiriza;
- 2° kugirana inama n'abagize inzego z'umutwe wa politiki;
- 3° gutegura no gushyira ahagaragara amahame remezo na gahunda y'ibyo bakora bageze ku butegetsi;
- 4° kumenyekanisha ibitagenda neza mu gihugu no gutanga ibitekerezo ku byakorwa;
- 5° guharanira ubumwe n'ubwiyunge bw'Abanyarwanda;
- 6° gukangurira abaturage kwitabira ibikorwa biteza imbere demokarasi mu mahoro no kwirinda ivangura n'amacakubiri ayo ari yo yose;
- 7° gutoza abaturage kutemera, kudashyigikira no kurwanya ubutegetsi bwajyaho buhiritse ubwashyizweho mu buryo bwubahirije amategeko.

Ingingo ya 39: Ibubujijwe umunyapolitiki n'umutwe wapolitiki

Umunyapolitiki n'umutwe wa politiki babujijwe cyane cyane ibi bikurikira:

- 1° gushyigikira cyangwa gukora ikintu icyo ari cyo cyose cyatuma haba intambara, imidugararo n'ibindi byose bituma Igihugu kijya mu bihe bidasanzwe;
- 2° gutesha u Rwanda n'Abanyarwanda agaciro;
- 3° kugira igikorwa icyo ari cyo cyose cyahungabanya ubusugire bw'Igihugu, uburenganzira bwa muntu, demokarasi n'ubutabera;
- 4° kugira ibikorwa, imvugo cyangwa inyandiko zikurura ivangura iryo ari ryo ryose n'amacakubiri mu banyarwanda;

- 5° gucisha ukubiri n'amategeko muri rusange agenga imitwe ya politiki;
- 6° kugira igikorwa icyo ari cyose kibangamira cyangwa kibuzza indi mitwe ya politiki yemewe gukora mu buryo bwemewe n'amategeko;
- 7° guhatira umuntu kujya mu mutwe wa politiki;
- 8° gushora abayoboke b'umutwe wa politiki n'abaturage muri rusange mu bikorwa by'iterabwoba cyangwa kubatoza umuco wo kutihanganirana;
- 9° guhisha inkomoko y'umutungo w'umutwe wa politiki cyangwa se kuwushaka ku buryo bunyuranyije n'amategeko;
- 10° gukoresha amagambo n'ibikorwa bigamije gusebanya, gutesha umuntu agaciro, kumwambura umwanya afite mu buyobozi bw'Igihugu mu buryo bunyuranyije n'amategeko cyangwa se kumuvutsa imirimo yikorera ku giti cye;
- 11° gushyira ibibaranga ku mutungo wimukanwa cyangwa utimukanwa wa Leta cyangwa w'undi mutwe wa politiki;
- 12° kumena ibanga ry'umurimo wa Leta bashinzwe cyangwa bari bashinzwe;
- 13° kugira ibikorwa cyangwa imvugo bigaragaza ukutihanganira ibitekerezo binyuranye n'ibye;
- 14° guhakana cyangwa gupfobya Jenocide yakorewe abatutsi mu mwaka wa 1994;
- 15° kugira ingengabitekerezo ya jenocide.

Ingingo ya 40: Ibindi umunyapolitiki abujijwe

Umunyapolitiki abujijwe by'umwihariko ibi bikurikira:

- 1° kugira imyitwarire imutesha agaciro;
- 2° gukoresha igitugu n'iterabwoba;
- 3° kwitwaza umwanya afite ngo arenganye abandi cyangwa ngo yice amategeko;
- 4° kugambanira abandi banyapolitiki n'Igihugu;
- 5° kurya ruswa no gukora ibyaha bifitanye isano nayo;
- 6° gucunga nabi ibyo ashinzwe;
- 7° kwiyitiranya n'urwego rw'ubutegetsu arimo;
- 8° gukorera mu bwiru;
- 9° gutonesha no kurenganya.

UMUTWE WA VIII: IBIHANO N'IBYEMEZO BIFATIRWA UMUTWE WA POLITIKI N'ABANYAPOLITIKI

Ingingo ya 41: Urwego rushobora kurega umutwe wa politiki

(Yavanyweho *n'ingingo ya 9* y'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

Ingingo ya 42: Ihanwa ry'umunyapolitiki

(Yahinduwe *n'ingingo ya 10* y'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

“Bitabangamiye ibiteganywa n'ingingo ya 68 y'Itegeko Nshinga rya Repubulika y'u Rwandaryo mu 2003 ryavugururwe mu 2015 n'ibihano biteganywa n'andi mategeko, umunyapolitiki utubahiriza ibiteganywa n'ingingo ya 24, iya25, iya34,iya35,iya36,iya37,iya38,iya39n'iya 40 z'iri tegeko ngenga ashobora kwihanangirizwa ku mugaragaro n'Urwego rufite iyandikwa ry'imitwe ya politiki mu nshingano zarwo cyangwa kuvanwa mu mwanya wa politiki arimo hakurikijwe amategeko abigenga.

Buri gihe umunyapolitiki ahabwa uburenganzira bwo kwisobanura”.

Ingingo ya 43: Isimburwa ry'abadepite bo mu mutwe wa politiki washeshwe

(Yavanyweho *n'ingingo ya 11* y'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

Ingingo ya 44: Uburyo ibihano byafatiwe umutwe wa politikibiwumenyeshwa

Ibihano byafatiwe umutwe wa politiki bihita bimenyeshwa, mu buryo bwemewe n'amategeko, uhagarariye Umutwe wa politiki kandi bikamenyeshwa Perezida w'Umutwe w'Abadepite, Perezida wa Sena, urwego rufite iyandikwa ry'imitwe ya politiki mu nshingano zarwo n'Umushinjacyaha Mukuru.

Ingingo ya 45: Ibyemezo bifatirwa umutwe wa Politiki ugaragayeho uburiganya mu gushaka abayoboke

Umutwe wa Politiki wagaragawe uburiganya mu ishakwa ry'abayoboke uhanishwa ihazabu yo mu rwego rw'ubutegetsi ingana n'amafaranga y'u Rwanda kuva ku bihumbi magana atanu (500.000) kugezakarumiliyoniimwe (1.000.000)kandi uwo mutwe ushakirwa abayoboke ntiwemererwe kwandikwa.

Ingingo ya 46: Ibihano byo mu rwego rw'ubutegetsi bihabwa umutwe wa politiki udashyikiriza ibitabo by'umutungo Urwego rw'Umuvunyi

(Yahinduwe *n'ingingo ya 12* y'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

Umutwe wa politiki udashyikiriza ibitabo by'umutungo Urwego rw'Umuvunyi, uhabwa kimwe mu ibihano bikurikira:

- 1° kwihanangirizwa ku mugaragaro kandi ugahabwa igihe ntarengwa cyo gutanga ibitabo by'umutungo;

2° guhagarika inkunga ya Leta ihabwa uwo mutwe wa politiki igihe cyose ibyo bitabo bitaratangwa;

3° guhagarikwa by'agateganyo mu gihe cy'umwaka umwe (1), iyo nyuma yo kwihanangirizwa ku mugaragaro, uwo mutwe wa politiki wongeye kurenza, ku nshuro ya kabiri (2), itariki ya 30 Nzeri y'umwaka w'ingengo y'imari utubahirije ibisabwa.

Ibihano biteganywa mu gace ka 1° k'iyi ngingo bitangwa n'urwego rw'Umuvunyi, bikamenyeshwa Urwego rufite iyandikwa ry'imitwe ya politiki mu nshingano zarwo.

Ibihano biteganywa mu gace ka 2° n'aka 3° tw'iyi ngingo bifatwa n'Urwego rufite iyandikwa ry'imitwe ya politiki mu nshingano zarwo, bisabwe n'Urwego rw'Umuvunyi.

Ibihano bivugwa muri iyi ngingo bifatiwe umutwe wa politiki bimenyeshwa ba Perezida b'Imitwe yombi y'Inteko Ishinga Amategeko, Urwego rw'Umuvunyi n'Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki iyo umutwe wa politiki uri muri iryo huriro”.

“Ingingo ya 46 bis: Ibindi bihano byo mu rwego rw'ubutegetsi bihabwa umutwe wa politiki utubahirije ibiteganywa n'iri tegeko ngenga

(Yongewemo n'ingingo ya 13 y'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

Haseguriwe ibiteganywa n'Itegeko Nshinga rya Repubulikay'uRwandaryomu2003ryavuguruwe mu 2015, Umutwe wa politiki ukora ibinyuranyije n'ibiteganywa mu ngingo ya 17, ya 34, iya 35, iya 36, iya 37, iya 38, iya 39 n'iya 40 z'iri tegeko ngenga, Urwego rushinzwe iyandikwa ry'imitwe yapolitiki,rushoborakuwufatirakimwemubihano bikurikira:

1° kuwihanangiriza ku mugaragaro;

2° guhagarika ibikorwa byawo mu gihe kitarenze imyaka ibiri (2);

3° guhagarika ibikorwa byawo mu gihe cya manda yose y'Abadepite;

4° gutesha agaciro icyemezo cy'iyandikwa ry'umutwe wa politiki.

Umutwe wa politiki wakiriye imisanzu, impano n'imirage binyuranyije n'iri tegeko ngenga, uhabwa igihano cyo guhagarika ibikorwa byawo mu gihe cy'imyaka ibiri (2). Iyo ubikoze mu gihe cy'amatora, uhanishwa guhagarika ibikorwa mu gihe cy'imyaka itanu (5), kandi ibyo wahawe bigafatirwa na Leta.

Icyakora, ibihano biteganywa mu gace ka 2°, aka 3°, aka 4° n'ibiteganywa mu gika cya 2 cy'iyi ngingo,Urwegorushinzweiyandikwary'imitweya politiki rubitanga iyo rubisabwe naSena.

Umutwe wa politiki mbere yo gufatirwaicyemezo, ufite uburenganzira bwo kwisobanura. Icyemezo ndakuka cyawufatiwe gitangazwa mu Igazeti ya Leta ya Repubulika y'uRwanda”.

“Ingingo ya 46 ter: Gushinga, kuyobora cyangwa kwiyitirira umutwe wa politiki mu buryo bunyuranyije n'amategeko

(Yongewemo n'ingingo ya 14 y'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

Umuntu wese:

- 1 ° ushinga cyangwa uyobora umutwe wa politiki mu buryo bunyuranyije n'amategeko;
- 2 ° wiyitirira umutwe wa politiki atawurimo cyangwa yarawirukanywemo mu buryo bukurikije amategeko agenga uwo mutwe wa politiki;

aba akoze icyaha.

Iyo abihamijwe n'urukiko, ahanishwa igifungo kitari muni y'umwaka umwe (1) ariko kitarenze imyaka ibiri (2) n'ihazabu y'amafaranga y'u Rwanda atari muni ya miliyoni imwe (1,000,000 FRW) ariko atarenze miliyoni ebyiri (2,000,000 FRW), cyangwa kimwe gusa muri ibyo bihano.

Umuntu wese uyobora cyangwa wiyitirira umutwe wa politiki wakomeje ibikorwa byawo kandi icyemezo cyawo cy'iyandikwa cyarateshejwe agaciro, aba akoze icyaha. Iyo abihamijwe n'urukiko, ahanishwa igifungo kitari muni y'umwaka itatu (3) ariko kitarenze imyaka itanu (5) n'ihazabuy'amafaranga y'u Rwanda atari muni ya miliyoni eshatu (3.000.000 FRW) ariko atarenze miliyoni eshanu (5.000.000 FRW)".

Ingingo ya 47: Uburyo umutungo w'umutwe wa politiki washeshwe ukoreshe

Iyo umutwe wa politiki usheshwe hakurikijwe amategeko shingiro awugenga, umutungo wawo ukoreshe icyateganyijwe n'ayo mategeko.

Iyo Umutwe wa politiki usheshwe biturutse ku cyemezo cy'urukiko, hashyirwaho ushinzwe iryo seswa. Atumiza, mu gihe gitenganywa n'icyemezo kimushyiraho, inama y'urwego rukuru rw'Umutwe wa politiki iteranira gusa gufata icyemezo kirebana n'icyo umutungo ugomba gukoreshe hashingiwe ku mategeko shingiro yawo.

Ingingo ya 48: Uburyo icyemezo cyafashwe n'umutwe wa politiki gishobora kuvaho

Umuyoboze cyangwa undi wese ubifitemo inyungu ashobora kuregera urukiko rubifitiye ububasha kugira ngo ruvaneho icyemezo cyose kinyuranyije n'amategeko shingiro agenga umutwe wa politiki cyangwa n'ingingo z'amategeko, cyafashwe n'inzego z'umutwe wa politiki cyangwa n'abawuhagarariye.

Icyakora, mbere y'uko umuyoboze aregera urukiko, abanza kugeza ikibazo cye ku rwego rw'umutwe wa politiki rushinzwe kunga no gukemura impaka. Iyo atanyuzwe n'umwanzuro utanzwe n'urwo rwego, ageza ikibazo cye ku rundi rwego rugenwa n'amategeko shingiro agenga uwo mutwe wa politiki rugafata icyemezo. Iyo atanyuzwe n'icyo cyemezo gifashwe, aregera urukiko rubifitiye ububasha.

Kopi y'imikirize y'urubanza ishyikirizwa ba Perezida b'imitwe yombi y'Inteko Ishinga Amategeko n'urwego rufite imitwe ya politiki mu nshingano zarwo.

UMUTWE WA IX: IHURIRO RY'IGIHUGU NYUNGURANABITEKEREZO RY'IMITWE YA POLITIKI

Ingingo ya 49: Ubwigenge, ubwisanzure n'icyicaro by'Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe yapolitiki

(Yahinduwe *n'ingingo ya 15* y'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

“Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki ririgenga mu micungire y'abakozi n'umutungo kandi rifite ubwisanzure mu bitekerezo no mu gufata ibyemezo hakurikijwe ibiteganywan'amategeko.

Icyicaro cy'Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki kiri mu Mujyi wa Kigali, Umurwa Mukuru wa Repubulika y'uRwanda”.

Ingingo 50: Inshingano z'Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki

(Yahinduwe *n'ingingo ya 16* y'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

“Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki rigizwe n'imitwe ya politiki yemewe mu Rwanda kandi yemeye kubahiriza ibiteganywa n'amategeko ngengamikorere y'Ihuriro.

Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki rifite ishingano zo gutuma imitwe ya politiki irigize yungurana ibitekerezo no kugira uruhare mu kubaka ubwumvikane n'ubumwe bw'Igihugu”.

Ingingo ya 51: Aho umutungo w'Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki ukomoka

(Yahinduwe *n'ingingo ya 17* y'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

“Umutungo w'Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki ukomoka kuri ibibikurikira:

1° inkunga ya Leta n'inkunga z'abafatanyabikorwa;

2° impano;

3° irage;

4° inguzanyo zihabwa Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki;

5° inyungu zikomoka ku bikorwa by'Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki ;

6° ibindi bitanyuranyije n'amategeko”.

Ingingo ya 52: Igenzura ry'imikoreshereze y'inkunga igenerwa Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki

(Yahinduwe *n'ingingo ya 18* y'Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n'abanyapolitiki)

“ Imikoreshereze y'inkunga igenerwa Ihuriro ry'Igihugu Nyunguranabitekerezo ry'Imitwe ya Politiki

igenzurwa hakurikijwe amategeko abigenga”.

Ingingo ya 53: Ihagararirwa rya buri mutwe wa Politiki mu nama y’Inama rusange y’Ihuriro ry’Igihugu Nyunguranabitekerezo ry’Imitwe ya Politiki

Buri mutwe wa politiki uhagararirwa mu nama y’Inama rusange y’Ihuriro ry’Igihugu Nyunguranabitekerezo ry’Imitwe ya Politiki n’abantu bane (4) barimo nibura babiri (2) b’abagore.

Ingingo ya 54: Ubuyobozi bw’Ihuriro ry’Igihugu Nyunguranabitekerezo ry’Imitwe ya Politiki

Ihuriro ry’Igihugu Nyunguranabitekerezo ry’Imitwe ya Politiki rigira Umuvugizi n’Umuvugizi wungirije rikagira n’Umunyamabanga Nshingwabikorwa, batorwa mu buryo bwubahirije ibiteganywa n’amategeko ngengamikorere yaryo.

Amategeko ngengamikorere y’Ihuriro ry’Igihugu Nyunguranabitekerezo ry’Imitwe ya Politiki yemezwa n’Inama Rusange.

UMUTWE WA X: INGINGO Z’INZIBACYUHO, IZINYURANYE N’IZISOZA

Ingingo ya 55: Imitwe ya politiki isanzwe yemewe

*(Yavanyweho **n’ingingo ya 19** y’Itegeko Ngenga n° 005/2018.OL ryo ku wa 30/08/2018 rihindura Itegeko Ngenga n° 10/2013/ol ryo ku wa 11/07/2013 rigenga imitwe ya politiki n’abanyapolitiki)*

Ingingo ya 56: Amadosiye n’izindi nyandiko zari zibitswe na Minisiteri

Amadosiye yose n’inyandiko zose zari zibitswe na Minisiteri yari isanzwe ifite imitwe ya politiki mu nshingano zayo zishyikirizwa Urwego rufite iyandikwa ry’imitwe ya politiki mu nshingano zarwo.

Ingingo ya 57: Itegurwa, isuzumwa n’itorwa by’iri tegeko ngenga

Iri tegeko ngenga ryateguwe, risuzumwa kandi ritorwa mu rurimi rw’Ikinyarwanda.

Ingingo ya 58: Ivanwaho ry’ingingo z’amategeko zinyuranyije n’iri tegeko ngenga

Itegeko Ngenga n° 16/2003 ryo ku wa 27/06/2003 rigenga Imitwe ya politiki n’Abanyapolitiki nk’uko ryahinduwe kandi ryujujwe kugeza ubu, n’izindi ngingo zose z’amategeko abanziriza iri kandi zinyuranye naryo bivanyweho.

Ingingo ya 59: Igihe iri tegeko ngenga ritangira gukurikizwa

Iri tegeko ngenga ritangira gukurikizwa ku munsu ritangajweho mu Igazeti ya Leta ya Repubulika y’u Rwanda.